

**F Baptista Mantuani Bucolica Seu adolescentia in decem
eglogas diuisa**

Baptista <Mantuanus>

Daventrye, 1505

Aegloga iij que dicitur. Alphas. de natura mulierum Colloquutores Alphas
et Jannus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70222)

amy ae iiii fo rxi

romantur poete .eo quod sunt in tutela liberi patris qui eis coronatus ex f
dia redijt Hora .De doctarum hedere premia frontium dijs miscent
superis Persius quorum imagines lambunt hedere sequaces . Iuvena
Et dignus venias hederis z imagine macra Virgilius .in buc .Atq
hanc sine tpa circum Inter victrices hederam tibi serperę lauros Et ite
rum hedera crescente ornate poetam ¶ Dignus parnaside lauro id est
in parnaso monte phocidis boeciam versus musis z appollini sacro nascē
te Est ergo parnasus patronymicam a patria sumptum: sed hic pro no
mine patrio ponitur quasi sit parnasica Hec melius cecinit pugnās: vt
in aenei . Et agroz cultus: vt in Beor . Et pascua id ē pastores vt in buc
¶ Nam etiam pascua in Beor . dicit noster id est nostras : hoc ē Dantua /
nus tityrus . i . Virgilius p se tityrum in patrio buco . carmine significa
ruit a magno alexi id ē augusto Precor solertia : quia ante barb . m Et
specimen tuleras . i . pte . te . aut abstuleras specimen . i . ornamentum Non
vulgare id est egregium Lum nymphis flevere sic Varo de Daphnide
in daphnide : vt thracius hebrus . i . fluuius : orphea . i . fleuit v . iij . georgi
innuit poeta Ut daphnim re quo in buc Vir . latei . Spargite pastores
sic in daphnide Spargite humum folijs inducite fontibus ymbrias pasto
res . mandat sibi fieri talia daphnis . Et tumulum facite Et hec pro epice
dio sunt quod canit ante in humationem . Sequencia epitaphij quod in
humationem canitur vicem habent Tu tamen arua tenes hoc quidē
videtur minus quadrare superioribus Nam cum furor z amentia atq in
pietas in superos : z vilipensio legum in amynta dixerit : z ita mortuum
nec penitusse significauerit non videtur congrue dicere : z altum in colis
elisium . i . paradysum Sed purgari pōt tum q a pastoribus hec dicunt tū
quod asserendo elisium incolere tacite penitentiam egisse significat Lerne
bam in somnia . fantasmata nocturna qsi future lachrymationis prognos
tica idq ex superstitione rustica Vicinos nunciat imbres Vir geor . p /
mo Sol quoq z exorrens z quum se condet in yndas . Signa dabit solē
certissima signa sequentur zē Sed illic de ortu dicit quod hic de occasu
Addit em ille vbi nascentem maculas violauerit ortum Leditus . innu
mgn . medioqz refulserit orbe Suspecti tibi sint imbres Logere z ad cau
las id ē ouilia Virgi in sileno Logere donec oues stabulis numerumqz
refere . iussit Tempus cogere pro cogendi greca locutio vt Et iam tepus
equum fumantia solugre colla .

Hedete

Parnasus
Parnasis.

¶ Megloga iiii que dicitur . Alphus .
de natura mulierum Colloquio
res Alphus et Iannus

D iij

f baptiste mā

anne caper (video) macer ē tu use ē solebat Alph
Acer: z elatis in celum cornibus ire.

Hunc deiectus humi flaccis piger aurius herbam

Olfacit: z summis attingit gramina labris

Languet: z ex isto languore faceta surgit: Jan

Que quotiens memini: risum ciet: edita nondum ē.

Edita cum fuerit: totus mirabitur orbis.

Janne soles narrare sales lepidissime: z ore Alph

Sua uiloquo dic ergo tuus cur langueat hircus:

Res non ficta (deus testis) sed facta recenter. Jan

Ac dulce id facinus non est narrabile gratis.

Quid precij sperare licet: que dona reporto:

Janne ubi congestit nidos philomena docebo. Alph

Qui leuiter spondet: per omisso eludit inani Jan

Qui non credit in ops fidei: sed pignore tutum Alphu

Zefaciam: duo tela mea deprome pharetra

Anne caper Principium huius egloge ex macie capri caprat occasio
ne facete narrationis .de pastore mercenario q captus amore puel
le i foueam feris positaz i cecidit. vbi iuctus z a vicinis rusticis ex
tractus furore amoris no destituit occasione cui graphice mulierigena
describit Acer ē q solebat ee acer z elatis re Un qd i ecyra de hoib di
etiam qbusda beluis copetit Profecto hoc sic ē vt puto oib nobis vt res
dar sese: ita magni atqz humiles sum flaccis Auribus. i. auricul' laxis z pe
dibus qz mollioribus Herba olfacit id morbi indicium ē. Risuz ciet. i. ex citat
eigo scde ē em pferis rpiis Totus mirabit orb Rustica iactantia z garruli
tate hoc dicit Na si ex psona poete dicat vere illi dici posset Parturiunt mo
res nascet ridicul' m' Quid em miru si rustic' i prudēs i fouea cecidit Na
ne soles narrare sales. i. no uulgos apologos Ubi congestit latin' maro
Naq notam ipse locū aerie q congestere palūbes Na q ferre aut cedere ad
locū pnt: vt conuenio cōfuso cōgero aduerbiū ad locū desiderat. z no i loco
potest tū dici vbi cōg essit. i. cōcinant z cōstruxit postqz allata fuit macie
es Qui leuiter spondet. puerbiale ē nā fere vsu venit vt q cito pmittit difficul
ter pmissa exhibeat: z eouerso qui no credit Alio de uerbio ex arte retho
rica respōdy Qui no credit i ops ē fidei qz qd qd ē. talē iudicat qmibz z
ita q fido no ē nemine fidū existiat Deprome. i. exime duo tela. i. duo spicula
aut duas sagittas q se pastorib apta. vtr. cū daphndis arcū fregisti z calāos

Ubi z
Quo.

Alph⁹ q̄r fo. xxii

Jan

Incipiam. nymphe parnasides ora mouete.
Et memorate mei dira infortunia capri.
Ac phylomeneos alphi concedite nidos.
Conductus mercede puer prescriptus ouill
Assidue pascebat oues caprum atq; capellas
Sequitum nobis pueri fuit vtile: donec
Virgine conspecta que tum huc veniebat a quatum
Tabuit. ex illo vecors iam tempore factus
Frigidius curare gregem continere canlas
Lept: et exhausto subuerrere cuncta cerebro
Lum sopitus erat: poterat vigilasse videri.
Fugabatur enim: quando vigilabat inerti
Lorporis officio: soluebat somnia mente.
Hunc ergo insaltu ludens per cornua caprum
Uiminibus validis interdumeta ligarat:
Quarta dies hodie: tentans an vincula possit
Uincere ceruice ac predure robore frontis:
Quesitum interea nidos nemus omne pererrat
Lorda subit virgo: dilecta recogitat ora:
Dra: sinus: et que fari pudor: omnia voluit:
Lur fugit interea: capri redit immemor: alta
Nocte: recordatus surgit: pauidusq; per vmbrae
Dum graditur. ruit infoueam: que fronde saligna
Laprandis obducta feris et stramine sicco
Instar erat putei fundo irremeabilis alto.
Est caper in vinculis. puer est in carcere pastor
Nullus oues curat. iam tertia. luxerat hora.
Diror: oues refero ac numero: caprumq; requirens

f bapti. mā.

Obstupeo: puerum clamo: magalia lustro.
Vera loquar magi cis: ne forte liquoribus vinctus
Eximui assenso migrasset in aera capro:
Namq; striges tali fama est ope: nocte vagantes
Ad quedam longinqua procul conuiuia ferri.
Attonitus tandem pecudes ad pascua duco
Dumq; pedum meditans sub eo nemus: ecce per ymbra
Ecce procul capez in dumis strepit: atq; reluctans
Lornibus aduersis contra sua vincula pugnat.

Ulcors

Pugari

Dagalia

Incipiam Sic enei .ij. Incipiam Fracti bello. Hymphe parnasides
id e musę parnasium frequentare solite Ora mouere Cir. Pandite nunc.
heliconae deę cantusq; mouere Sed quia precipitur ab Hora in arte
deus iter sit nisi dign' vindice nodus incidere videbitur quibusdā nō apta
inuocatio quia non debet deus inuocari aut induci difficultate dissoluit
nisi res tanta sit: vt opib; humanis sciri aut geri nequeat. Utrum poete
aliqui ridicule aliqui iuxta estimationem inuocantis inuocationem faciūt
Unde Iuuenalis descripturus rumbum dicit sary iij. Incipe caliope: li
cet hic colidere non est cantādum: res vera agit nārrate puelle pierides: p
sit mihi vos dixisse puellas Hoc autem ridicule dicit hic vero loquit rumb
cus: cui quam diciturus eres summā difficultatem habere visa e Unde p
dixit: tot' mirabitur orbis Philomeneos q; philomena cogessit. Utrum
tus ergo mercenarius Seruitiū igit .i. famulatus Ubi ait .i. lera rabe
exhaustus e Ulcors .i. prauū aut peruersū cordis: frigidus .i. negligens si
cut in re diligēt dicit per cotranum Varo feruet opus: ex aulto ceter
bro nimia sollicitudine effeto Lum sopit' .i. somno obrutus erat Poterat
videri ee vigil nugabatur enis .i. secus inaniter loquebat Hora. Plecto
quid meditas nugarum Plecto nugari solitos Uides id ad ludū. vt cū
animi pmeret In saltu in pascuis vbi pecudes salūt tentas .i. periculum
facies Quēstū perrat .i. perado it' questum Non enim cōstruit pūis in
pinum sine motu saltē latente Et q' fari pudor sup. e id e gremius .i. intra
gremiū pudēda Fronte saligna .i. salicum folijs Obducta .i. obstruata mta
pficie: caprandis feris .i. ad captandas feras Jam tertia luxerat hora .i.
posterioris diei Reseco recensio aut separo Dagalia .i. casus .i. rugosa
Stryges sortilege .i. magice pteses Ad quedam longinqua. Id em lili
pluader: denominib; illuse Ecce .q. d. preter spem.

Finis

Terrest in cautū subito feralis imago:
Et nil tale ratum firmato pectore tandem.

amyn terfo. xxiii

Nosco animal: subiensq; rubos seco vincula runca.

Sero domum rediens: video per pascua longe

Turbam exultantem risu iu ueniliter alto.

Ut prope constitimus: meq; agnouere salutant.

Et tuus ecce aiunt: puer hic o iane luporum

Eritus e foueis: dum nocte perambulat agros

Incidit in castes: z sic iuuentus vterq;

Et caper z pastor: caper hęc incōmoda passus

Languet adhuc: puer imprudēs infanior hirco est.

Virgo superbiuit mox: vt se audiuit amari:

Et pueri simulans curam ignorare: pudorem

Fingit: vt ad fo: mam faciat pudor: ora sinumq;

Ornat: z in terram versis incedit ocellis

Lallida vulpina rem simplicitate gubernat.

Hęc studia: hi castes: hęc sunt mulieribus arma.

Ile sua sperans galathea aliquando potiri

Contempra mercede suos sectatur amores

Propterea planstro stiuu bobusq; relictis

Ad pastoris opus redeo: subiecta furozi

Ita iuuentutis leuitas rura omnia vexat.

¶ Terruit incautū. Rem pfectur. Feralis. i. e. terribilis vt fera id est mors
Nā si dicat imago feralis. i. ipsius ferę nō videat ratio carminis stare Nā
fera pmā corripit: feralis pducit. enei. iij. Solacq; culminib; ferali carnile
bubo. Incautū z nil tale ratum. Firmato pectore tandē nosco gial. sez vbi
popius accesserat Seco. i. abrumpo vincula quib; in vepri bus alligatus
erat. Incidit in castes: in foueā: in laqueos: Qui. Incidit in castes pda pe
tita meos. Virgo subiunt principium principalis narrationis. Et pue
ri simulās curā ignorare. Nō simulās curā: sed simulās se ignorare curā
sez amor. Nā simulamus id quod non est esse: dissimulamus id qd est nō
esse. Pudorē fingit. i. simulat z fallaciter prę se fert. Ora sinūq; in quib;
mullebris spēs. In terrā plis Id em pudicas decet. Un. enei. i. Tum bre
uiter dido vultū demissa pfatur. Hęc sunt mulierib; arma. mulierib; na
tura antepenultimā corripit: sed necessitate pducit. Luc: Si qua deum so

Fera.

Simulare
Dissimulare

f bapti. mā.

boles: siqua est mulieris origo. Sua galathea: puella lactea: sed rustica
Uñ maro. Nāq; fatebar em dū me galathea tenebat. Nec spes libertatis
erat: nec cura peculi. Lōrēpta mercede scz quā a Janno acceptat. Ista idē
vilis: leuitas. i. incōstātia ppter amores z leues mores.

Quod nequit ingenū casus facit: o stupor o soza Alph.

Ingeniosa: o res risu celebranda bimestri

Janne fides seruanda: tibi philomena laborat.

Sed quod tam vafro memoras de virginis astu

Retulit in mentē: quę psallere sepe solebat

Larmina femineis olīm de fraudibus vंबर.

Dic vंबरi dic si quid habes. meditare parūper Jan.

Et verba z numeros. vंबरi est memorabile carmen

Est vt ais: sed nō gratis: memorabile carmen: Alph.

Quas referes grates: z quid mercedis habebo?

Accipe: promissis absoluo: z spicula reddo. Jan

Dū vado ad ventrē post hec carrecta leuandū. Alph.

Janne meū tu coque pecus: ne vitibus obsit.

O aries aries qui tortis cornibus atrum Jannus

Dgmona pzentas: semper vñeta subintras

Non sapiēs donec fossa tibi lumina fronte

Eruero. non sunt porrecta in iugera centum

Pascua sat. nisi pampineos populeris z agros:

¶ Quod neqt ingenū casus facit. Interloquit Alphus ne vnus sermo
fastidio sit. Sensus autē ē multa q̄ p ingenū excogitare neqas casui in mē
tē veniūt. Risu bimestri. i. duos mēses durare. Tibi philomena laborat.
idē nōdicat Uñ maro. Sic vos nō vobis nōdicatis aues. Femineis de
fraudib; vंबर hō ex vंबरis: sunt q̄ Antonū cāpanū intelligāt. Dic vंबरi
Ordo ē dic: dic inquā si qd habes vंबरi. i. de vंबरis aut de carminibus
eius. Virgil. Quin age si qd habes: in me mora nō erit vlla. Et itē: Si
quos aut phillidis ignes aut alconis habes laudes: aut iurgia eodē. De
ditare exerce expire. Virgilius. Siluestre tenui musaz meditaris auena.
Et vba z numeros. Idē Hūeros memi si vba tenerē. Nō gratis. i. nō sū
ne mercede. Promissus. s. palūbinis pullis. z spicula. i. sagittas. Dū vado
ad ventrē zc. hoc. pfecto nimis rustice: tā z ipsi rustico. cōgruit: facit poeta

amy q̄r forxiu

ad exprimendū morē rusticū. Tu coqe. i. cōpelle in vñū ne diuaget. Virgil. Litte coqe pecus. Ne virib; obsit. depascendo pāpinos: aut vuas de/cutiēdo. Varies aries. Allocutio rustica ad pecus. sic Vars ad arbores. Et vos o lauri carpā et te prima myrt. Sic positē qm̄ fructus misceris o dōres. Nō abijcit aut nec corripit o q̄ vox monosyllaba in p̄ncipio carmī nis posita. Arū demona. i. spm̄ male callidū: q̄ cū pingi vere nō p̄t: cor/ natus tñ pingit. Hō sapiēs. i. nō eris sapiēs et fugitās maloz donec ego eruero tibi lumina: id ē oculos. et hoc fronte fossa. i. p̄forata et exanata et uulsi oculis. populeris. i. depredēris spoliēs. et id est etiā agros pāpineos id est vineas in quibus vites sunt: guarū frondē pampinos vocamus. dici/ tur etiā populo. Virgi. f̄nci. Nō nos aut lybicos ferro populare pena/ res. Venimus rē.

Janne recordatus redeo: sed plurima forsan Alph.

Flondū nota tibi referam: cognouerat v̄mber

Omnia: quę fas est homini p̄discere; cęlos:

Sydera; tellurem; ventos; mare; flumina; fontes:

Viderat et rhodopen: atq; alta cęraunia: et ossam

Gallica regna; ararim; rhodanū; tyberim; q; padūq;

Attica romanis referebat carmine verbis

Die utroq; potens: et lingua primus utraq;

Hunc vnum nobis inuidit gręcia: et ipsi

Archades: et thracum saltus: et thessala tempe

Siquid erit quod forte velis tibi notius esse:

Laudis illius semper documenta sequutus

Nō procul hinc. hęc ille tenet: nos ille docebit:

Sed iam septiformem flatu experiamur auenam.

Ante tamē nymphę p̄cor ut libet rides adsint.

P̄sertim quę plus meminisse polynnia fertur.

Janne rē. Purgata alio redit ad narrationem. Viderat et rhodopen. id est thraciam vbi Rhodope mons est: atq; alta cęraunia. montes epi/ri a fulminibus dictos. et ossam montem Thessalę. Ararim qui a Lug/ dūmensibus nunc sagona dicitur. vterq; autem tam arar seu araris quaz Rhodanus Lugdunum confluit. ad cuius confluentem erat olim illa ara. de qua Juuenalis. Aut lugdunensem rhetor dicitur ad aram. Tybe/ rim fluium hęcunę qui Rhomam perfluit. Padum fluiorum regem

Cęraunia
Ossa. Araris

Tyberis,
Padus.

F baptiste mātn

in italia in mare adriaticū ex alpibus inferioribus incidentē. Vbi Home-
rus et idanū q̄ z padus d̄z ex inferis ad superos tēdere dicit. Attica .i. gre-
ca z potissimū attica. q̄ attica lingua e q̄nq̄ grecoꝝ linguis cultissima ē.
romanis id est latinis p̄bis. Nā aliter ea nō intellexerit rusticus. Die y-
troꝝ z greco sermone z latino. z p̄mus id est peritissimus vtrac̄q̄ lingua.
Hunc vnū nobis inuidit greca id ē inuide nobis esse cōspexit. cū similem
nō haberet. q̄d in vita Antonij cāvani etiā de turchis cōmemorant. z ipsi
archades. ipsi emphasim habet. q̄. d. peritissimi musici. z cātare pares z re-
spōdere parati. z thracū saltus vbi Orpheus amphion aliq̄s cōsures p̄-
sati sunt Yates. z tempe. i. amenissima loca thessalię. in quibz etiam musi-
cus chorus p̄satus est. Candidus illius zc. Per candidū credā poetā intel-
ligi: cuius exterior vestis vt cammelitis ceteris: z mens fere candida est. hęc
id est documēta vmbri. Sed iam sepriforē id ē seprē foramina habentem
Virgil. Est mihi dis paribz seprē compacta cicuris fistula. Libetrides
nymphę id ē musę. aut libethrū locū quendā. in thracia aut libethrū fon-
tem in magnaesia regione thessalię aduēta incolentes. Varo. Nymphę/
noster amor libethrides zc. P̄sertim q̄ plus subaudi ceteris alioqui di-
xisset plurimū. polymnia id est multū et mnia id est me-
morā. dicit etiā polyhymnia id ē multoꝝ hymnoꝝ seu laudū. Horatius
Nec polyhymnia Lesboum refugit tendere barbyton.

Tempe

Libetrides.

Polymnia.

Bulierū incō /
moda

Femineū seruire genus / crudele superbum /
Lege / modo / ratione caret: confinia recti
Negligit: extremis gaudet: facit omnia voto
P̄cipiti. vel lenta iacet: vel concita currit.
Femina. semper hyems atq̄ intractabile frigus
Aut canis ardentē contristat sydere terras
Temperiem nunq̄: nunq̄ mediocria curat.
Vel te ardentē amat: vel te capitaliter odit.
Si grauis est: meret toruo nimis hernica vultu.
Si studeat comis fieri grauitate remissa
Fitleuis. erumpit blando lasciuia risu:
Et lepor in molli radiat meretricius ore.
Flet / ridet / sapit / insanit / formidet z ardet.
Vult / nō vult / secumq̄ sibi contraria pugnat.
Dobilis / inconstans / vaga / garrula / yana / bilinguis /
Imperiosa / minax / indignabunda / cruenta /

Alp. ae lii fo xxv

Improba/auara/rapax/querula/inuida/credula/mendax

Impatiens onerosa/bibax/temeraria/mordax.

Ambitiosa/leuis/magna/lena/superstitiosa/

Desidiosa/vorax/ganee/studiosa/palatum

Docta/salax/petulans/z dedita molliciei.

Dedita blandicijs. curande dedita forme.

Freodijq; tenax: in idonea tempora differt

Ulciscendi animos/infida/ingrata/maligna

Impetuosa/audax/fera/litigiosa/rebellis

Exprobrat: excusat tragica sua crimina voce.

Burmurat/accendit rixas nil federa pendit:

Ridet amicitias: cura sua commoda tantum.

Ludit: adlatur: defert: sale mordet amaro.

Seminat in vulgus nugas: auditaq; ligna

Auget: z ex humili tumulo producet iolypum.

Dissimulat: simulat doctissima fingere causas

Dixitq; dolos: fraudiq; accommodat ora:

Qua omnes facili casus imitantia motu

¶ Foemineum seruire genus. *Vultra* in muliebre[m] sexum sup[er]ciliose dicitur: que omnia in malas dici possunt. sed rarissime sunt bone secundum *Lullium* qui dicit *Heu facile est homini inuentu bona foemina nusquam ubi facile pro facile antique dixit Et Susarion megarensis antique comedie princeps. Aut ite populus Susarion hec dicit filius Philini megarensis tripodiscus Valum sunt mulieres. sed tamen o populares non adest in uenire domum sine malo. Vultra tamen etiam in sanctis litteris in bonarum commendationem dicuntur. Sed mulierem fortem quis inueniet* *Hodo. i. moderatione de qua Hora. ser. pmo. Est modus in rebus sicut certi deniq; fines. Quos ultra citraq; nequit consistere rectum. Extremis gaudet q ambo mala sunt qz vni virtuti duo vitia opponunt alterum per abundantiam alterum per defectum peccans. Aut canis. i. canticula aut syrius. Odie preteriti est vocis z ita producitur Hec reperias apud idoneos odio nisi semel apud Liceronem odias Nimis hernica. i. aspera vt hernici montes in italia asprimi Grauitate: remissa fit leuis quia Du vitat stultitia vitia in cotraria currit. Quat em in vitium vitij fuga si caret arte. Let*

Hernica

E i

F Baptiste man

por meretricius .i. suavi loquii z blandicie meretricibus digne Sibi con-
traria .i. iconstans Unde addit Nobil' inconstans Aeneas: iij. Ganu z ma-
tabile semper femina Imperiosa .i. affectatrix iperij Indignabunda fastidi-
ens frequenter Luventa cruoris z sanguinis appetens z maxie vt Juue
docet vindicte Improbata .i. improbanda Auara quia rapax sed tamen in-
utiliter expendit Juue. Prodigia non sentit pereuntem femina censum. Et
velut exhausta redimitus pullulet arca Nummus z epleno semper tolli-
tur aceruo Non vn. reputant quanti sua gaudia constant Rapax ergo
vt ex pendat querula quia vt dicit Ju. Aut odit pueros aut ficta pellice
plorat. Maga .i. sortilega magice arti intendens vt. Juue in dicra sexta
docehic magicos affert cantus hic tessalia vendit Philtra quibus vale-
ant montem vexare mariti Lena etiam filiarum venditrix Ju. Salicis ex-
pectas vt tradat mater honestos aut altos mores q̄ quos habet vñle por-
ro Filiolam turpi vetule producere turpem Superstitiosa quod Jde. Ju-
ue. in sexta docet vt cetera feze que hic habentur ganeesic z alij christiani
poete sed ganeo primam producit Satyric' Occultas gande pulces Pa-
larum docta .i. delicata salax .i. luxuriosa Tragica voce .i. quali vñt tra-
gia dum infortunia regum lamētant Litigiola quia nulla feze causa ē in
q̄ non femina litem Douerit Nil .i. nihili pendit federa Lucr. i. allipit
Adulā defert .i. clam defamat z crimen oculū pandit Sale amato id est
falsa z callida riprehensione Semināt .i. dispgit in vulg' nugas .i. res fi-
uolas Et humi tumulo pducit olympum .i. nil sibi non pmittit pol'e el-
ficere Ora omnes ordo accomodat inquam ora unitaria facili motu om-
nes ca' .i. euenta omnia hoc sat se accomodare rebus z ridere cū. ridētiis
z flerecum dentib' imo interdum vtrūq̄ simul.

Non potes insidias euadere: non potes a stum

Vincere: tate artes solertia tanta nocendi

Et q̄q̄ videas oculis presentibus audet

Excusare nefas: potis ē illudere sensus

Sculitate animi: nihil est q̄ credere possis

Et nihil ē quod non: si vult te credere cogat

His facient exempla fidem: que crimina nō sunt

Feminea tentata manu dedit hostibus arcem

Decepta ornatu brachi tarpea sinistra:

Seuit in natos manibus medea cruentis.

Lindaris egeas oneravit nauibus yndas.

Scylla hostem sequitur patri furata capillum.

alp. ae lii fo xxvi

fratrem biblis amat: subicit se myrrha parenti
 Concubitus nati longeva semi ramis ardet.
 Causa necis vati coniunx fuit amphiarao
 Occidere viros nocturnis bellides armis
 Opheea membratim cicones secure poetam
 Cognita luxurie petulantia pasiphae
 Phedra pudicia in contra crudeliter ausa e
 Decepit iudea virum rebecca suamq;
 Progeniem velans hircino guttura tergo
 Porrigit alcide coniunx fatale venenum.
 Decipit hyppodame patre launia troes
 Implicat ancipiti bello brizeis achillem.
 Depulit e castris de mens chryseide factus
 Fulminat attrides: et sentit appollinis iras.
Eua genus nostrum felicibus expulit a iuis

No pores (Eandem rem prosequit Astuz. i. asturiam. Nihil est qd esse
 dere possis Quia et qd videas oculis et iuu. Nihil e audacius illis De
 prentis nam atq; animos a crimine fumunt. Que crimina non sunt femi
 nea tentata manu. q. d. Nulla non sunt et ira omnia sunt Tarpeia p
 go vt armillas quas in brachijs galloz vidit habere tradidit illi arces ca
 pitolinam vñ armis brachioz obruta interijt. Dicit aut hic brachi p bra
 chij quia aliter versus non staret. Sicut in natos Vir. Seu amor docu
 it natoru sanguine matrem Loma culatate man. Nam medea ab iasoe sp
 ra omnes communes libros preter thessalu trucidauit Tyndaris. id e he
 lena tyndari vt putabat filia a paride rapta aut ipm secuta mille carinis a
 grecis repetita e. Scylla nisi megaresu regis filie abscisso purpureo capil
 lo quem pater sacratum habuit ad minoa hostem prulit. Biblis vt Qui.
 meta. ix. docet exarsit amore Launi fratris a q spreta in fontem sui nomi
 nis couersa e. Subicit se myrrha parenti. s. eynate de q. li. x. meta q myrrha
 etiam in myrrham arborem illic couersa dicitur. Est autem in verbo sub
 icit sincopta. Nam si vt debet subicit scriberetur eet. ositio breuis. Fecerunt
 tame id alij quoq; Semi ramis regia babilonie et regni assyriorum mo
 deratrix exarsit amore. Hini filij quem se diu simulauerat vt. Justo docet
 li. i. Causa necis vati coniunx fuit scz eriphile de q in thebaide. Stacij mul
 ta legunt. Belides belli nepres filie danai fratris egypti regis que quin/
 quaginta nupserunt totidem patruclibus id est patrii egypti filijs co

Tarpeia

Medea;

Helena.
Scylla.
Biblis

Semiramis
Eriphile
Belides.

E U

F Baptiste man.

Pasiphe.

**Phedra
Hippolitus**

**Rebecca
Deianira**

Hippodame

**Lauinia
Vulcis**

Chryseis

acte ab eo sed a patre qui ab oraculo habuit sibi cauendum a tali genero
persuase prima nocte omnes maritos suos interfecerunt preter Hiperme
stra que Lino peperit a quo Danaus obstruncatus est. Licones mulie/
res thracie (vt auctor est. Virgil. in fine georgi) est Pasiphe vxor minois
regis Cretensiu amore tauri incensa se in lignea vaccam a Dedalo efficit
includi fecit et sic cum tauro cocumbes et postea cum minoe minorauri ge
nuit. Ordo est perulantia luxurie pasiphæ. i. ipsius Pasiphæ est supple co/
gnita Phedra pasiphæ et minois filia hippolitum priuignum cui despo
sata sed non tradita a Theseo fuerat interpellauit de stupro. at cum ille
renueret ne patri iniurius sit: detulit apud patrem quasi ille antepellasse
vnde credulus pater a neptuno siue a patre. A geo impetratis phocis ma
rinitis beluis equi hippoliti in furorem versi ipsum dissoluerunt vnde hyp
politus ab hypos quod est equus et equa et hys. i. dissoluo dicitur peflagio
quodam videtur: Nam ab hippolite matre id nomen prius habere poru
it. Decepit iudea Rebecca virum. scz Isaac cuius oculi calligauer. sua
qz progenie id est filium chariorem Jacob velans hircino tergo. i. pellibus
hircorū aut caprorum: vt pilosus perciperet vt erat Esau Coum. s. De
ianyra fatale venenum. i. tunicam sanguine venenato nelli intinctaz. dedit
alcide. i. herculi alcei nepoti puratio. Nam amphitrioniades dicit cu Jo
uis sit filius Hippodame cōnom. i. helidis et Pise regis filia patrem dece
pit qz pelopi in perniciem patris nupsit. Erat em in facis tunc patrem de
cesserū quando ille nuberet nupsit aut superata in curuli certamine. dolo
tamē myrtili aurige. Dicitur etiam hippodamia quasi equorum domum.
Lauinia filia latin. turno desponsata a matre amataz enez. per oraculaz
patris assensum troianis multis exitij causa fuit Briseis que achilli forte
obuenerat quum abducta chryseide que agamemmoni obuenerat. hac aga
mennon vi abstulisset effecit vt achilles iratus armis abstineret multos
græcorum interemi sineret donec patrocli amici necem vleici veller. Attri
des id est. Atrei filius saltem puratiuus agamemnon: fulminat id ē ira et
amore estuat factus demens chryseide. i. p. amorem chryseidos filie chrysei
sacerdotis appollinis. qui cum insulatus in exercitū græcorum filia repeti
tū venisset. nec obtinisset sūi pestilētia ab appolline impetrata tandem
eā abduxit. Sentit ergo iras appollinis. i. pestem qua totus exercitū mul
crabatur. Felicibus aruis. paradiso.

Credite pastores: per rustica numina iuro:

Pascua si gregibus vestris innoxia vulgus

Si vobis ouium cura est: si deniqz vobis

Brata quies: pax: vita leues prohibete puellas:

Pellanturqz procul vestris ab ouibus omnes.

Thestylis et phyllis. galathea negra. lichoris.

Alp ae iu xxvii

Dicite que tristē mulier descendit ab orcum
Errōr: potuit si non mala sana fuisse:
Euridice reuehi per quas descēderat umbras.
Rapta sequi rennu: t fessam proserpina matrem
At pius enea redijt: remcauit z orpheus.
Daximus alcides z theseus z duo fratres.
Unus equis: alter pugnis bonus: at qz palestra.
Et noster deus: vnde salus z vita resurgit.
Hec sunt pastores: hec sunt mysteria vobis
Aduertenda animi fugiunt obscena viriles:
Femineas loca delectant infamia mentes
Ut semel in scopulos vento contortus z vnda
Haurat in cautis monstrare pericula nautis:
Sic senior longo factus prudentior vsu
Preteros meminit casus: aperitqz futuri
Temporis euentus viteqz pericula monstrat.
Si fugiunt aquilam fulice / si rhetia cerui:
Si agna lupum: si damina canem: muliebria cur non
Blandimēta fugis: tantum tibi noxia pastor:

¶ Redite pastores. Conuertit sermonē ad pastores quoz docēdū grā B
de feminis dixit. Per rustica numina Id antiquē nisi ad deū z scōs quibz
ara custodie sunt referamus. Thetis. z Darum enim memit. Virgi
lus in buco. dices Thetis z rādo fessis messoribz estu. Alia serpillū
z herbas cōcondit oleres Et itē Jampridez a me illos abducere thesti
lus orat Itē Phyllida mīre mīhi meus ē natal iolla z Phyllida amo āre
alias. nam me discedere stetit Itē Gala me galathea petit lassua puel
la Et Huc ades o galathea zc Itē Ille neeram Dū fouet Itē tua cura
lichoris Perz nūes alii perz horrida sara secuta ē Dicite z Ingeniosa
excogitatio Rapte legūtur mulieres ab iferis z fere redēptē s3 non rediit
se Euridice orphei cōiunx cū eā aristeus pastor i segrē a serpēre q in her
bis diluit extincta ab orphee cythare bñificio redēpta ab inferis fuit. ea le
ge vt eā non respiceret qd tū fecit vñ reuerti coacta est qd qro geozgi:oz
ad finem graphice describit. z a boetio non segnter Proserpina cereris si

Euridice

Proserpina

F Baptiste mā

lia a plutone surrepta & acerere matre inuenta redempta fuisse si nihil a
pud inferos gustasset sed granum pomi gustauit vt non rideret Unde in
primo georgicorum Nec repetita sequi cure . pserpina matrem . At pius
eneas redijt postq̄ illuc duce sybilla patres vidēdi gratia descendisset vt vi
eneidos late dicitur Remeauit & orpheus relicta tamen coniuge Dicit
mus alcides id est hercules vt perethoum redimeret . Virgilius Quid
thelea magnum quid memorem alciden Et duo fratres vnus scilicet cas
tor tamen virgilius ponens nomen pronomine dixit Domitus polluxia
habeatis . Alter pugnis scilicet Pollux Fratres gemini in celum transla
ti vbi geminos constituunt signum tam latum vt dum alterum occidat al
terum oriri incipiat Unde fabule loci vt alter mortalis quippe a Tin
daro genitus alter immortalis vt ab ioue satus dicatur sed mutua charita
te ita deuincti vt immortalitatem communicarent & altero moriente alecte
reuiuiscat Unde ē in sexto eneidos Si fratrem pollux aeterna morte rede
mit Itq; reditq; viam totiens . Velius autem legitur alter q̄ alius . q̄
alter de duobus . alius de pluribus dicitur Et noster deus dominus nos
ter Iesus Christus qui descendit . ad inferna & tertia die resurrexit ita mor
tuis Aduertenda considerata Animi viriles fugiunt obscena naturaliter
quidem Usq; adeo vt qui non fugiunt effeminati dicantur aut mulie
bres Unde est illud Ennii apud Liceronem in primo de officiis . Vos ce
tenim iuuenes animos geritis muliebres Illaq; virgo viri Feminas lo
ca delectant infamia mentes id quidem de turpibus verum est Ut senior.
Vult sibi in ea & experto fidem adhiberi sicut nautis veteranis de perica
lis marinis creditur Fulice aues sunt marine Docet aut beluas prudē
tes in fugiendis nociuis ac insidiosis ac nos simus.

Est in eis pietas crocodili : asturia hyene

Lum fiet & appellat te blandius : insidiatur.

Femineos pastor fugito (sunt rheria) vultus

Non animis / non virtuti / non viribus vllis

Fidito / non clipeo / cuius munimine perseus

Vidit sacrifico colubros impune meduse.

Monstra peremerunt multi : domuere gigantes

Euertere vrbes : legem imposuere marinis

Fluctibus : impetui fluuiorum : & montibus apris.

Sacra coronarunt multos cernamina : sed qui

Luncta subegerunt sunt a muliere subacti.

Rex qui pastor erat funda . spolioq; leonia

Inditus : & natus qui templa sionia fecit

Gemini
Castor
Pollux

Affuer

videtur

augustinus

Alp ae in xxviii

Primus et excellens in uictu robore Sanson:
Femineum sub serg ingum: minus officit ignis
Sara minus/romphea min^o/min^o hasta/min^o mors
Hec forme contenta sue splendore decorem
Auger mille modis mulier: frontem ligat auro:
Purpurat arte genas: et collocat arte capillos
Arteregit gressus: et lumina tempera t arte.
Lurrit ut in latebras ludens perducatur amantem.
Vult dare: sed cupiens simplex et honesta videri:
Denegat: et purgat: sed vult super omnia vinci
Femina cecyia co (res mira) simillima vent^o e:
Qui trahit expellens mendaci nubila flatu.

Est in eis pietas crocodili Crocodil^o animal e terrestre et aquatile cres-
cit ex minimo ad decem et septem et amplius cubitos quibusdam egyptio/
rum crocodili sacro sancti sunt . quibusdam non sunt . sed veluti hostes exa-
gitantur Unde Iuuenalis Crocodilum adorat Pars hec Est aures hec
belua que oua parit instar anserinorum contra fugaces terribilis . contra
insequentes autem fugax hebetes oculos habet in aqua extra aquam acce-
rum visus est Conspicito homine emittit lacrimas mox appropinquan-
tem deuorat Unde factum est prouerbium Lachryme crocodili de his
qui sub specie pietatis homines fallunt Graphice ergo dicit Est in eis pie-
tas crocodili Hyen^o autem animal est in apica precipue nascens . Ultra
que ei naturam esse non nulli existimant et alteris annis marem . alteris
feminam fieri Hoc Aristoteles negat Collum ei et iuba . continentate
spine porrigit flectiq; nisi circumactu totius corporis non potest Hu-
manu sermonem inter pastorum stabula assimulare dicitur nomenq; ali-
cuius d scere quem foras euocatum dilaceret Vomitionem etiam homi-
nis imitari ad sollicitandos canes quos inuadit Solet preterea id an-
mal sepulchra eruere ut corpora inquirat Hec sipontinus . Ob que recte
dicitur astutia hyene . Fido id est confidito . Non clipeo scilicet christal-
lino ipsius palladis cuius munum . ne protectus . Perseus Medusam
interemit e cuius sanguine natus fingitur pegaius equus alatus Erat
autem medusa vna trium gorgorum que vnum habuisse oculum quo vi-
cissim vterentur dicuntur . Hoc est vnionem seu margaritam erat au-
tem pulcherrima . Unde se insipientes in stuporem traxit Et ita in sara
veteri dicta est Hanc enim visam Neptunus ardens amore . in templu
vix palladis in securus illic oppressit . Unde irata dea . ipsius ca-

Crocodilus.

Hyens

Medusa

F Baptiste mā

pillos qbus nepruno placuerat in angues mutauit: dedit q vt oēs eā inhi-
cientes in lapides verteretur. Perseus autē dē danaes achysij regis argy-
uorū filij ab ioue oppressē filius. Dōstra pēmerunt multi: vt Hercules
theseus: perseus. Domuere gigātes: vt dī in bello gigāteo z hercules an-
teū in lybia z gerionē in hispania. cacū in italia z alios alibi. Euctore vt
bes vt scipio carthaginē in aphyrica z numāriā in hispania. greci troiam. et
aliū alias. Legē inuoluere marinis fluctibz. vt cēsar z augustus lucrimo.
Jacui. xerxes q pontē super mare extruxit. z cū dirutū videret flagellū q
di iussit. z montibz aspris: vt idē xerxes q a thon montē equauit solo. z p p
te nauigabilē fecit. Juuenal. Glorificatus archos. Dicit autē aspris p leno
pam p asperis. Sed q cuncta subegerūt. Juuenal in. vi. Hūc patitur iō
ge pacis mala: seuior armis. Lururia incubuit: z victū vlciscit orbē. Rex
qui pastor erat Dauid: funda q goliath strauit. spolioqz leonis: quē se ad
huc pastore interemisse dicit. Inlicitus z natus. i. filius eius Salomon: q
templa syonia. i. hierosolymitana. Nā Syon pncipalis ps hierosolymē ē
De his in libris regnoz z de Sāsone in libro iudiciū dicit Romphea qua
angelus a paradiso terruit. Plebei ac triuiales sunt vsiculi. Adam: san/
sonē: loth: dauidē salomonē. Femina de cepit: qz mō tutus erit: Frontem
ligat auro. qd crinale vocāt. aut reticulo auro seu aurato. Purpurat idē
purpureas facit: hoc est rubicūdas arte. s. phucatoria. Lumina. i. oculos.
Lurrit vt in latebras ludēs pducit amante. vii. Poeta. Volo me gala/
thea petit lasciuia puella. Et fugit ad salices. z se cupit ante videri. Aut ad
eam respicit. De qua puerbioz. vij. mix in modū graphice loquit salomō
Omitto sba: qz in manibus sunt. Vult dare se: stuprū z copiam sui. sed
vult super omnia vinci: vt vim sibi illatā dicat. Lēgiaco vento Lēcias em
trahit ad senubes quas alij venti ppehant.

Syon

Quisquis es expertus moneo: tentare recusa
Dum licet: hic fragilis quod habet fastidia sexus.
Immundum natura animal: sed queritur arte
Mundicies. id luce opus est: ea somnia nocte
Deglabrat: lauat z pingit: striat: vngit z ornat.
Tota dolus: tota ars: tota histrio: tota venenū.
Consilio speculi gerit omnia. labra: mouere
Discit: z inspecto vultum cōponere vitro.
Discit blandiri: discit ridere: iocari.
Incedens humeros discit vibrare: natesqz.
Quid sibi vult nudū pectus: quid aperta superne
Rimula: quē bifidam deducit in ybera vallem!

Alp ae q̄r fo xxix

Plenpenihil: nisi quo virus penetrabile sensum
Plus premat: z stygię rapiant p̄cordia flāme.
Hi iuuenum scopuli syrtis/ scyllę/atq; charibdes.
De immunde phinei volucres que ventre soluto.
Proluuie fęda thalamos: cenacula mensas
Lompita: templa: vias: agros: mare: flumina: montes:
Incestare solent. hec sunt phorcinides ore
Donstrifico: extremis lybię que in finibus olim
Aspectu mutare homines in saxa solebant.

Quisquis es (exptus moneo) parentesis est: tentare id ē attentare z periculum facere recusa. dum licet. **Uñ.** Dum licet indigno subtrahere colla in go. **Et iterū.** Principijs obsta: sero medicina parat. Dum mala per longas conualuere moras. **Fashdia** id est superbus contemptus. **Inmundū** natura animal: si animo vituperandi hoc diceret ineptiret. nam si natura immunde z cura ac arte munde sunt. in hoc veniunt laudandę q̄ arte naturam corrigunt: verum animo dehortandi ab earum illecebris z fucata venustate id dicit. **Id** luce opus est id ē nihil aliud faciūt noctes z dies. si uenocru z interdū. **De** glabra z leuē z glabram facit curem rugis z pilis amoris striat in tricas colligit capillos. **Tota** supple est: aut existens dolus. **tota** histrio. **Ludia** z scurrilis. **tota** venenū: quia vitę vidēdo foemina. z tactū inficit. **Unde** quidam **Est** tactu viscus mulier: visu basiliscus. **Humeros** discit vibrare id nimium petulantes faciunt: que humeros agitant sicut in amplexu. **Nam** honestas matres student esse demissis humeris: nates i. clunes. **Satyricus.** Tremulo descendunt clune puelle. **Rimula** id ē fissura vestium in sinu inter māmillas que bifida id ē in binas partes diuisam. **Uirus.** i. z enenum quo visa inficit. **Flāme stygię.** i. infernales portas dixissent phlegetonte. **P̄cordia** sunt tenues mēbrę circa cor. q̄ dicuntur affectionū siue passionum sedes. **Hi** iuuenum syrtis. i. breuia vada arenosa: in que qui inciderit diffi culter euadit. allegoricos ergo summa pericula intelligit: sicut sunt scylla z charibdis in mari siculo. **Inmū** de phinei volucres. i. harpye. **De** quib; enei. iij. Excipiūt strophades graio stant nomine dicte. **In** sula ionio in magno quas dira celeno. **Harpye** colunt alię phinea postq̄. **L**ausa domus: mensasq; metu liquere priores **Tristius** haud illis monstrum: nec sequior vlla Peltis: z ira deum stygis sese exult vndis **Virgineos** volucrum vultus: foedissima ventris. **Proluuies** vnęq; manus: z pallida semper **Ora** fame. **Phineus** autem rex **Archadię** liberis nouercam superduxit: eosq; vt illi complacere excoquit. **Ob** quam rem irati dij ei oculos sustulerunt z in miserunt harpyas que illi cibum abziperent: quod z diu foecerunt. sed quia argonautas hospicio suscepit miserunt ad eum z etum z caloim bores regis ac ven-

Rimula
P̄cordia.

Syrtis
Harpye

Phineus

f i

f baptiste mā

ti theacle ac orichyie ab eo rapte filios: iuuenes alatos qui eas ad strophas
das vsq; pepulerunt. Cenacula altiora domus: aut pro locis in quibus ce
natur. Incestare. id est polluere et non castum reddere. Heneidos sexto Et
toram incestat funere classem. He sunt phorcides id est gorgones. Qui
dus. Sinibus extremis lybios vbi feruida tellus. Ac cepit oceanum de
misso sole callentem Squallebant late phorcinos arua medusę

Larmina doctiloqui cursim recitauimus Umbri.

Que si visa tibi nimium proluxa memento

Iplius id rei vicium non carminis esse:

No longū est carmen: mulierū a mentia longa est.

O memorāde senex quo se vetus umbria tantū Jan.

Factat: et ipse tuę tyberis conterminus vbi.

Martia non ab retantū te roma vocabat.

Ipsa tuas artes: et non triuilia notat

Larmina. te vita functum fleuere latine

Naiades et graie. tua molliter ossa quiescant

Semper: et in summo o mens aurea vi uat olympo.

Larmina doctiloqui. Hunc (vt dicit) licet aut Antonium campium in
telligere aut heruscum petrarcham aut alium quemuis ea tempestate do
ctum. Iplius id rei: contra artem producit syllabam. Nam quinte decis
nationis non produciunt e ante nisi precedat i. et ita rei. spei. fidei: plebei
penultimam corripunt. possumus verum emendare sic. Iplius esse rei
vicium non carminis illud. Non longum est carmen. Unde Martialis.
Non sunt longa quibus nihil est quod demere possis. Martia roma: aut
bellicosa olim. aut martem auctorem habens. vnde Lilius in prefatio
ne. Sicut populo licere oportet consecrare origines suas et ad deos refer
re auctores. ea belli gloria est populo romano: vt cum suum conditorisq;
sui parentem Martem potissimum ferat tam hoc gentes humane pati
antur equo animo q̄ imperium patiuntur. Et non triuilia: non vulga
ria. Virgilius. Non tu in riujs indocte solebas. Stridenti miserum sit
pula disperdere carmen? Te vita functum. id est defunctum. Latine nai
des. id est fluminum ac fontium italicorum nymphę propter sermonem la
tinū: et graie. id est gręce propter gręcū. Tua molliter ossa quiescant. In
de prius vbi de sepulchro leui locuti sumus disseruimus. Hoc em̄ ad ve
terum pertinet superstitionem. Nam verius Varo dicit. facilis iactu
ra sepulchri. et Seneca. Quid refert humi an sublimi putrescam? Mens
aurea id est pulcherrima viuat olympo. i. celo. hoc catholico viro dignū
est. Olympus autem Macedonię mons altissimus pro celo a gręcis po
tissimum poni solet.

Per vnbz intel
lige Gregorium
thysernum: vt ipse
met auctor dixit
Thome wolfio
unioi D atue.

Naiades

Olympus.